

Zpravodaj

Východočeské pobočky
České společnosti ornitologické
při Východočeském muzeu v Pardubicích

- Úvodem – K čemu data?
- Zápis z jarní členské schůze
- Příprava konference Metody a výsledky výzkumu ptačích populací VI.
- Pište na web
- Pozvánka na VVT Jičínsko 2015

63
2015

ÚVODEM

Podle svých schopností a možností vycházíme my ornitologové do krajiny, abychom se věnovali pozorování předmětu svého zájmu. A když pak naše zjištění a pozorování z paměti přeneseme do terénního záznamníku a z něho do příslušné databáze, stanou se z nich nálezová data, jejichž reprezentativní soubory jsou součástí zprávy o stavu české krajiny. Výsledky naší práce by v konečné fázi měly vstoupit do tvorby legislativy, ovlivnit politická rozhodování a v oblasti praktické ochrany ptáků odpovědět na otázky co, kde, proč a jak chránit. Není sice zdaleka jisté, že naše data budou právě takto smysluplně využita, jisté ale je, že bez nich to v účinné ochraně přírody nakonec přece jen nepůjde.

V letošním roce vstupujeme do druhé sezóny čtvrtého Mapování hnízdního rozšíření ptáků a právě v tomto programu můžeme velmi dobře zhodnotit veškerá pozorování ptáků z hnízdního období, včetně náhodných zjištění, odkudkoli z České republiky. A pro nás východočeské ornitology a členy naší pobočky je tak trochu otázkou cti a našeho dobrého jména doobsadit už jen malé zbytky volných mapovacích kvadrátů na Trutnovsku, Broumovsku, u Jičína, na Rychnovsku, Chrudimsku, u Chvaletic, Ústí nad Orlicí, Svitav a Králík. A kdyby nám situace nedovolila zavázat se ke kompletnímu zpracování kvadrátu, příležitostně tam alespoň „natočme hodinovku“ nebo zmapujme ptačí společenství nejvíce zastoupených typů prostředí. Kvadrátovou mapu a všechny informace k metodice mapování najdeme na adrese: <http://atlas.birds.cz>

Účast na sběru cennějších dat nám nabízí práce na časově, odborně a metodicky náročnějších programech specializovaných skupin nebo na monitorovacích programech organizovaných ČSO (Jednotný program sčítání ptáků – JPSP) a Kroužkovací stanicí Národního muzea v Praze (Constant Effort Sites Scheme – CES, Recapture of adults for survival - RAS). Podrobnější informace naleznete na adresách: www.cso.cz a www.czechringing.com.

Tomáš Diviš

ZÁPIS Z JARNÍ ČLENSKÉ SCHŮZE 2015

Jarní schůze proběhla v přednáškovém sále Východočeského muzea na zámku v Pardubicích dne 14. 3. 2015. V sále bylo přítomno 41 členů pobočky či pozvaných hostů. Na úvod v 9,15 se ujal slova předseda Východočeské pobočky ČSO Tomáš Diviš. Při vstupní řeči omluvil neúčast několika členů pobočky a vyzval přítomné ornitology v sále k uctění památky zesnulého Otto Janouška

minutou ticha. Poté přišla na řadu propagace připravovaných akcí pobočky v roce 2015: dubnová brigáda na přehradě Rozkoš, květnový Víkendový výzkumný tábor v Lužanech na Jičínsku a říjnová konference Metody a výsledky výzkumu ptačích populací VI. na zámku v Pardubicích.

Druhým bodem schůze bylo poděkování Martinu Paclíkovi, který ukončil svou funkci ve vedení redakční rady časopisu Panurus. Martin Paclík významně přispěl k udržení dlouhodobého trendu růstu obsahové i formální úrovně našeho sborníku. Vedení redakční rady našeho regionálního periodika převzal Libor Praus, který se i nadále bude věnovat redakci Zpravodaje. Oběma pánům v jejich nových funkcích Tomáš Diviš popřál, v zájmu ornitologické veřejnosti, hodně zdaru.

Dále byli členové upozorněni na nové, opět zcela funkční, webové stránky pobočky, na jejichž softwarové zdokonalení výbor uvolnil odměnu ve výši 5 000 Kč.

Poté předseda připomněl, že v letošním roce slaví pobočka 40. výročí založení. Naše oslavy vyvrcholí v říjnu konferencí Metody a výsledky výzkumu ptačích populací VI. Předseda při historickém bilancování vzpomenu na řadu osobností; pány Obhlídala, Sklenáře, Žďárka, manžele a Františka Štanclovi a další zasloužilé členy, kteří stáli u zrodu pobočky a nastartovali tak počáteční „orni-boom“ v regionu. V této souvislosti dále Tomáš Diviš upozornil na stárnutí členské základny. Všeobecně platí, že spolková činnost nepatří mezi oblíbené aktivity mladé generace. Výbor se bude touto problematikou průběžně zabývat a pokusí se najít motivační aktivity, které by mohly situaci zlepšit.

Václav Zámečník ze sekretariátu ČSO informoval o aktivitě výboru a sekretariátu ČSO. Konkrétně o schválení nových stanov vynucených změnami v občanském zákoníku a o personálních změnách na sekretariátu. Práci ve výboru ukončil Kamil Čihák. Novým členem týmu se stala Katarina Slabeyová, která má na starosti problematiku mokřadů. Ptákem roku 2015 je potápka černokrká a jako související akce by měl probíhat screeningový monitoring „kvality“ rybníčních lokalit měřením průhlednosti ve vodním sloupci pomocí Seccioho desky. Mezi další stěžejní aktivity ČSO patří pokračující projekt sledování konfliktních aktivit „pták – člověk“, který má na starosti Lukáš Viktora. Společně s Katalánským ornitologickým spolkem pod vedením Petra Voříška probíhají nadále i práce na Evropském atlase hnízdního rozšíření ptáků. V souvislosti s touto významnou a prestižní činností zazněla výzva k předávání údajů o pozorování ptáků z Malé Asie a východní Evropy. Krátce jsme byli informováni i o dalších akcích a aktivitách ČSO – např. programu „rorýsí školy“, „vítání ptačího zpěvu“, mapování „rozšíření sýčka“, mapování hnízdišť čejek atd. Do všech akcí je možné se zapojit.

V rámci odborného programu schůze představil Martin Fejfar novinky v internetové aplikaci atlasového mapování hnízdního rozšíření ptáků a vyzval členy ke spolupráci na mapování.

Poté Jaroslav Vaněk podrobněji představil a pozval na VVT Jičínsko 2015 v termínu 29. – 31. 5. 2015.

Jako další se ujal slova Václav Koza, který představil pobočkového Ptáka roku 2015 – volavku popelavou. Cílem dotazníkové akce bude aktualizace evidence hnízdních lokalit a velikosti hnízdní populace volavek v našem regionu. Údaje bude pobočka využívat v rámci řízení o výjimkách ze zákona č. 114/1994 Sb. tak, aby se mohlo předejít nekompetentním či chybným rozhodnutím o plašení či odstřelu volavek popelavých.

Jiří Zajíc prezentoval dílčí výsledky Mapování hnízdního rozšíření ptáků na území města Hradec Králové. Úvodem autor informoval, že proběhla „vynucená“ změna v realizačním týmu. Bylo třeba znovu shromáždit data od všech spolupracovníků a stejně nezbytné bylo prodloužení mapovacího období o rok 2015. Letos proběhne „domapování“ čtverců, ze kterých údaje chybí nebo jsou nedostatečné. Vyhodnocení výsledků a příprava k publikaci by měla probíhat v roce 2016.

Tomáš Bělka poté přednesl příspěvek na téma Digitální fotografie – cesta k dokonalosti, ve kterém stručně zmínil výhody i úskalí digitální fotografie v ornitologii. Celá přednáška byla doprovázena profesionálními fotografickými snímky ptáků ve volné přírodě. Na závěr zazněl apel na dodržování právních a morálních pravidel při fotografování ptáků v přírodě.

Milan Růžička informoval přítomné členy o závěrečné etapě revitalizace Bohdanečského rybníka, jenž byla ukončena v zimě 2014/2015.

Jakub Vrána stručně shrnul zajímavá ornitologická pozorování ze zimního období 2014/15. K nejpozoruhodnějším v našem regionu patří „zástihy“ např. potápky žlutorohé, potáplice žlutozobé, bernešek rudokrkých a hus malých.

Poté vystoupil Marián Polák s příspěvkem Film ve službách ochrany přírody. Na několika filmových ukázkách autor přiblížil přítomným členům hlavní rozdíly při práci s filmovým a video záznamem pro různé publicistické či vzdělávací žánry.

Na závěr vyzval předseda přítomné členy k doplnění či připomínkám k programu schůze a činnosti pobočky. Nikdo se s příspěvkem nepřihlásil, a proto Tomáš Diviš členskou schůzi krátce po 14 hodině ukončil.

Václav Koza (redakčně kráceno)

KONFERENCE

Příprava VI. ornitologické konference *Metody a výsledky výzkumu ptačích populací VI. je v plném proudu!*

Každých pět let se Východočeská pobočka ČSO stává pořadatelem celostátní ornitologické konference. Ani letos tomu nebude jinak a v tuto dobu jsou organizační přípravy v plném proudu, abychom se mohli společně potkat 16. – 18. října na zámku v Pardubicích. Věříme, že stejně jako na poslední konferenci v roce 2010 bude mít i ta letošní označení „mezinárodní“ a uvítáme i hosty ze zahraničí. Konference se letos bude konat pod záštitou hejtmána Pardubického kraje Martina Netolického a generálním partnerem bude společnost Lesy ČR a.s. Partnery konference jsou Východočeské muzeum v Pardubicích a AOPK Pardubice.

Kromě vlastního konferenčního programu se mohou návštěvníci těšit i na expozice optiky firmy Fomei (pravděpodobně i Swarovski), na prezentaci ČSOP Jaro Jaroměř o šetrných přístupech k životnímu prostředí, zejm. pak k vlastní zahradě. Chybět nebude ani nedělní exkurze do terénu.

Rád bych vyzval všechny zájemce o přednesení konferenčního příspěvku, aby se přihlásili do konce května 2015 na mailovou adresu vcpcso@centrum.cz. Uzávěrka přihlášek ostatních účastníků je 31. srpna 2015. Děkujeme! Kompletní informace naleznete na **www.vcpcso.cz/konference-2015**.

Na závěr bych rád poděkoval jádru organizačního týmu Světlaně Vránové a Martinovi Fejfarovi, jejichž pomoc a zkušenosti jsou vítaným ulehčením práce výboru pobočky!

Lukáš Kadava

ON-LINE

Pište na web!

Jistě jste zaznamenali, že pobočkový web je již plně funkční, opravený v rámci možností a připravený pro novou etapu zachycení nejen pobočkového dění. Dostáváme se do fáze, kdy je jeho výsledná podoba a zejména aktuálnost již i vaším dílem. Věříme, že se znovu zapojíte do aktivní tvorby webových aktualit a společně opět vytvoříme web, na který se budete rádi vracet nejen vy, ale i návštěvníci z celé republiky.

Rozsah příspěvku by měl být alespoň dva odstavce (s výjimkou obrazových či jiných pozvánek na akce), žánrové rozpětí bychom rádi ponechali co nejvolnější. Naše vřelé poděkování patří autorům, kteří na webu již aktivně publikují.

Za redakci Lukáš Kadava

VVT 2015

22. ročník Výzkumného víkendového tábora na Jičínsku se blíží

Letošní ročník VVT na Jičínsku byl již představen na jarní členské schůzi pobočky, dále v pobočkovém Zpravodaji č. 62 a informace jsou i na pobočkových webových stránkách. Termín pro přihlášky byl stanoven do konce měsíce dubna, ale vzhledem k dostatečné kapacitě kempu v Lužanech je možné přihlášky zasílat i nadále a odmítnuti nebudou ani ti, kteří se dostaví bez předchozího ohlášení. Z organizačních důvodů však budeme vděčni, pokud nám svoji účast ohlásíte dopředu.

Cílem letošního VVT je mapování hnízdního rozšíření ptáků v kvadrátu číslo 5558, které bude součástí probíhajícího celostátního mapování, včetně provedení tzv. hodinovek ve vylosovaných malých kvadrátech.

Pouze připomínám, že termín konání je **29. – 31. 5. 2015**. Oficiální zahájení, spojené s poradou a instruktáží, proběhne v restauraci Koliba (v areálu kempu) od 18,00 hod. dne 29.5, ale je možné přijet i o den dříve, tj. 28. 5. V případě dřívějšího příjezdu bude možné se se mnou spojit telefonicky (budu zcela určitě v terénu) a domluvit další postup. Všem oficiálně přihlášeným zašlu pro tento účel číslo svého mobilního telefonu.

Podrobné informace o kempu a jeho zázemí najdete na webových stránkách kempu: www.autokempluzany.cz/cs.

Za výbor pobočky se na setkání těší Jaroslav Vaněk

ZPRAVODAJ – interní periodikum *Východočeské pobočky České společnosti ornitologické při Východočeském muzeu v Pardubicích* (kontakt: Zámek č. 2, 530 02 Pardubice, internet: www.vcpcso.cz, e-mail: vcpcso@centrum.cz, účet: KB a.s., 19-8214740297/0100). Redaktor: Libor Praus, ilustrace: chřástal polní – *Crex crex* © Kateřina Ševčíková; sýkořice vousatá – *Panurus biarmicus* © Jana Kuřová. Příspěvky zasílejte na e-mailovou adresu libor.praus@gmail.com.

